

บรรณานุกรม

- กณิกนันต์ หยกสกุล. (2551). *การมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุในการจัดกิจกรรมเพื่อสุขภาพ*.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการส่งเสริมสุขภาพ, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กฤษณา เจริญวงศ์. (2533). *การศึกษากลุ่มคนจีนอพยพ (กองพล 93) ในเขตชายแดนภาคเหนือของ
ประเทศไทย: การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคม และการเมือง*. เชียงใหม่:
สถาบันวิจัยและพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยพายัพ.
- กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก. (2550). *พระราชบัญญัติคุ้มครองและ
ส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ.2542 พร้อมด้วย กฎกระทรวง ประกาศ
ระเบียบ*. กรุงเทพฯ: สุพีริย์พรีนติ้งเฮาส์.
- _____. (2553). *วิสัยทัศน์และพันธกิจ*. เข้าถึงได้จาก <http://www.dtam.moph.go.th/?code=2003>
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2549). *พระราชดำรัสในหลวง เนื่องในวโรกาสวันเฉลิม
พระชนมพรรษา 5 ธันวาคม 2549*. เข้าถึงได้จาก [http://www.dmh.go.th/
news/view.asp?id=1028](http://www.dmh.go.th/news/view.asp?id=1028)
- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2547). *พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546
(พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: เจ เอช การพิมพ์.
- กระทรวงต่างประเทศ. (2546). *ผลกระทบของ SARS ต่อเศรษฐกิจจีน*. เข้าถึงได้จาก
<http://beijing.thaiembassy.org/SARS%20and%20China.html>
- กอสลิง, เดวิด แอล. (2529). *หมอพระ: มติใหม่ของพุทธศาสนาและสาธารณสุขไทย* (ธีรวัฒน์
ภูมิจิตร แปล, เสาวรส เปล่งแสงศรี เรียบเรียง). กรุงเทพฯ: มูลนิธิโกลดคิมทอง.
- กันยานุช เทาประเสริฐ และคณะ. (2550). *ชุดวิจัยและการพัฒนาการแพทย์ชนเผ่าละหู่-ไทใหญ่ เล่ม 1*.
กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- กาญจนะ ประกาศวุฒิสาร, พ.อ. (2546). *กัมมัตถ์ ทหารจีนคณะชาติตกค้างภาคเหนือประเทศไทย*.
เชียงใหม่: สยามรัตน์ พรินติ้ง.
- กาญจนา แก้วเทพ. (2549). *การวิจัย: จากจุดเริ่มต้นถึงจุดสุดท้าย* (พิมพ์ครั้งที่3). กรุงเทพฯ:
ซีโน ดีไซน์.
- กิ่งดาว ขุ่มอาลัย. (2548). *ผลของการออกกำลังกายแบบไทจี๊งต่อความดันโลหิตและการใช้ยาใน
ผู้สูงอายุโรคความดันโลหิตสูงชนิดไม่ทราบสาเหตุ*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตร
มหาบัณฑิต, สาขาการพยาบาลผู้สูงอายุ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

กึ่งทิพย์ แด้มทอง. (2546). ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะโภชนาการในผู้สูงอายุ: ศึกษากรณีหมู่บ้านท่าช้าง อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์มานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยราชภัฏ,
สาขามานุษยวิทยา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กุ่มมะ หล. (2555, 4 มกร.คธ.). สัมภาษณ์.

กุหลาบ รัตนสังขธรรม และคณะ. (2549). รายงานวิจัยเรื่อง การสร้างพลังสมาธิเพื่อการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและสุขภาพดี โดยเทคนิคเต๋นเต๋อซันซี. ชลบุรี: คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

เกสริน มณีโนน. (2544). พฤกษศาสตร์พื้นบ้านของชนเผ่าชาวกูในจังหวัดตรัง พัทลุง และยะลา. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาพฤกษศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

เกื้อ วงศ์บุญสิน. (2547). ประชากรผู้สูงอายุ: ปัญหาท้าทาย. ใน การประชุมวิชาการระดับชาติ เรื่อง ผู้สูงอายุ: ชุมทรัพย์ทางปัญญา (หน้า 32-37). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

โกมล ศิวะบรร. (2523) สมุนไพรไทย. กรุงเทพฯ: โครงการวิจัยแผนโบราณ. คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์. (2535). ระบบการแพทย์พื้นบ้านในชนบทไทย. กรุงเทพฯ: ศูนย์ประสานงานการแพทย์และเภสัชกรรมแผนไทย กองแผนงานสาธารณสุข สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข.

_____. (2547). ทิศทางและยุทธศาสตร์การสร้างและการจัดการองค์ความรู้ด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือก ใน สุวิทย์ วิบุลผลประเสริฐ ประพจน์ เกตุราภส., (บรรณาธิการ). ภูมิปัญญาไทย สุขภาพวิถีไทย ผลการศึกษาห้วงประเด็นหลัก การประชุมวิชาการ ประจำปีการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือก (หน้า 19). กรุงเทพฯ: อุษากาพิมพ์.

_____. (2548). ขับเคลื่อนสุขภาวะไทย (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สร้างสื่อ.

_____. (2549). พฤติกรรมทางการแพทย์กับสุขภาพในมิติสังคมวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร.

_____. (2550). อาสาสมัครสาธารณสุข จัดอาสาสมัครสุขภาพไทย. กรุงเทพฯ: มีดีกราฟฟิค.

_____. (ม.ป.ป.). การแพทย์ที่มีหัวใจความเป็นมนุษย์. เข้าถึงได้จาก

<http://113.53.248.122/document/HIA/humanized.doc>

โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์ และยงศักดิ์ ดันติปัญญา. (2550). สุขภาพไทย วัฒนธรรมไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานวิจัยสังคมและสุขภาพ.

โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์ และคณะ. (2551 ก). *วิถีชุมชน คู่มือการเรียนรู้ที่ทำให้งานชุมชนง่าย ได้ผลและสนุก*. นนทบุรี: สำนักวิจัยสังคมและสุขภาพ.

_____. (2551 ข). *วัฒนธรรม สุขภาพกับการเยียวยา แนวคิดทางสังคมและมานุษยวิทยา การแพทย์*. (พิมพ์ครั้งที่3). กรุงเทพฯ: สามลดา.

โกวิท คัมภีรภาพ. (2544). *ทฤษฎีพื้นฐานการแพทย์จีน*. กรุงเทพฯ: นิวไวด์การพิมพ์.

ขจักษ์ บรูซพัฒน์. (2526). *ชนกลุ่มน้อยกับความมั่นคงของชาติ*. กรุงเทพฯ: แพรวพิทยา.

ขนิษฐา นันทบุตร และคณะ. (2550). *กรณีศึกษานวัตกรรมการดูแลสุขภาพชุมชน: การดูแล ผู้สูงอายุในชุมชน*. นนทบุรี: สถาบันวิจัยและพัฒนาาระบบสุขภาพชุมชน.

ขวัญชัย วิศิษฐานนท์ และอุบลวรรณ ขอพึง. (2550). *โรงพยาบาลแพทย์แผนไทยต้นแบบ: ข้อเสนอ การจัดตั้งหน่วยบริการแพทย์แผนไทยเพื่อการสร้างคน สร้างความรู้และการดูแลสุขภาพ แบบพอเพียง*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข.

ขวัญชีวัน บัวแดง. (ม.ป.ป). *พื้นที่พรมแดนแม่น้ำโขงกับความสัมพันธ์ชาติพันธุ์ กะเหรี่ยง-คนเมือง*. ม.ป.ท.

เจียน ธีระวิทย์. (2549). *จีนใหม่ในศตวรรษที่ 21 (สรณิพนธ์เรื่องจีนช่วงปี ค.ศ.1999-2005)*. กรุงเทพฯ: มติชน.

คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานผู้สูงอายุแห่งชาติ. (2545). *แผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2545-2564)*. กรุงเทพฯ: กุสุสภาลาดพร้าว.

คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ. (2552). *มติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติครั้งที่ 2 การพัฒนาการแพทย์ แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือกให้เป็นระบบบริการสุขภาพหลัก ของประเทศคู่ขนานกับการแพทย์แผนปัจจุบัน*. ม.ป.ท.

คณะกรรมการติดตามการดำเนินการตามนโยบายและแผนผู้สูงอายุ. (2551). *เรื่องของผู้สูงอายุ*. เข้าถึงได้จาก <http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=191>.

คมกริช เศรษฐบุบผา และดวงใจ สุขเฉลิม. (2552). *พฤกษศาสตร์พื้นบ้านของชาวมูเซอดำ บ้านห้วย ปลาหลด ตำบลด่านแม่ละเมาอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก. วารสารวนศาสตร์*. 28(1), 29-39.

ครอบครัวข่าว. (2553). *นครราชสีมา-ผู้ป่วยล้นโรงพยาบาลมหาราช 14 กันยายน 2553*. เข้าถึงได้ จาก <http://www.krobkruakao.com/ข่าว/.../โรงพยาบาลมหาราช.html>

คำแก้ว สมบูรณ์. (2551). *กดจุด หยุดปวดแบบรวดเร็ว*. กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ.

- ศิริบุญ จงวุฒิเวศย์. (2553). รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษากระบวนการเรียนรู้ของชุมชนและ
การถ่ายทอดความรู้ของพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นในจังหวัดนครปฐม. นครปฐม: มหาวิทยาลัย
ศิลปากร.
- เครือข่ายกาญจนาภิเษก. (2554). ตำนานพระนางสามผิว. เข้าถึงได้จาก
<http://kanchanapisek.or.th/kp8/cem/cem305.html>
- เครือข่ายเวชชาศานาย ก. (2556, 29 กันยายน). สัมภาษณ์.
- โครงการการพัฒนานวัตกรรมบริการสุขภาพปฐมภูมิ.(2549). โครงการนวัตกรรมสุขภาพทั่ว
ประเทศ. เข้าถึงได้จาก <http://www.pcuinnovation.com/pcu/about>
- โครงการสมุนไพรเพื่อการพึ่งตนเอง. (2530). สมุนไพรชาวบ้าน. กรุงเทพฯ: มูลนิธิโกลลมทอง.
_____. (2527). สมุนไพรชาวบ้านความรู้จากข่าวสารสมุนไพรตั้งแต่ปี 2523-2525. กรุงเทพฯ:
มูลนิธิโกลลมทอง.
- โครงการเผยแพร่เอกลักษณ์ของไทย กระทรวงศึกษาธิการ. (2523). ตำราอาจารย์กวัดราชโอรสและ
พระโอสถพระนารายณ์. กรุงเทพฯ: สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี.
- งามพิศ ศัตย์สงวน. (2538). หลักมานุษยวิทยาวัฒนธรรม (พิมพ์ครั้งที่3). กรุงเทพฯ: ธรรมสภา.
- จอห์น, โนเดส และนาพร ชโยวรรณ. (2522). การสูงอายุทางประชากรและการอยู่ดีมีสุขของ
ผู้สูงอายุในประเทศไทย แนวโน้มในอดีต สถานการณ์ปัจจุบัน และความท้าทาย
ในอนาคต. กรุงเทพฯ: กองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย
และสำนักงานภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก (UNFPA).
- จาง ชิวฉิน. (张秀勤). (1999). เฉียนซินจิงล่อกวางซาฟา. เข้าถึงได้จาก
<http://www.quanxijingluoguasha.com/international.html>
- จิตร ภูมิศักดิ์. (2524). ความเป็นมาของคำสยาม ไทย ลาว และขอม และลักษณะทางสังคมของ
ชื่อชนชาติ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์
_____. (2548). ศัพท์สันนิษฐานและอักษรวิจิตร. กรุงเทพฯ: ฟันเดียวกัน.
- จิราพร ลิ้มปานานนท์, รัชนิ จันทรเกษ และสุรัตนา อำนวยผล. (2552). การจัดการความรู้ยาไทยและ
ยาจากสมุนไพรในโรงพยาบาลชุมชน. กรุงเทพฯ: อุษาการพิมพ์.
- จ้าว เมี่ยวกว่อ. (2546). วิธีทางสู่การฟื้นฟูสุขภาพตามธรรมชาติของมนุษยชาติ: เทคนิคเต๋อเต๋อซันซี
ของเล่าจื้อและการขจัดโรคภัยไข้เจ็บเพื่อให้มีพลานามัยที่สมบูรณ์. กรุงเทพฯ:
ไทยเต๋อซัน.
- จูตี้ หลี่. (2554, 23 กันยายน). สัมภาษณ์.
_____. (2555, 20 สิงหาคม). สัมภาษณ์.

- เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง และคณะ. (2547). *รู้ทันภาษา รู้ทันการเมืองทักษิณสมัย*. กรุงเทพฯ: ขอคิดด้วยคน.
- เจือ เหล่าหล้า. (2554. 24 กันยายน). สัมภาษณ์.
- ใจเพชร มีทรัพย์. (2550). *ถอดรหัสสุขภาพ ร้อน-เย็น ไม่สมดุล* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: ธีระการพิมพ์.
- ฉลาดชาย รมิตานนท์. (2547). *กระบวนการค้นคว้าเกี่ยวกับสุขภาพและภูมิปัญญาพื้นบ้านเกี่ยวกับสุขภาพ*. เข้าถึงได้จาก <http://dspace.hsri.or.th/dspace/handle/123456789/1306>.
- ฉัตรชัย สวัสดิไชย. (2552). *ภูมิปัญญาท้องถิ่นและระบบสุขภาพชุมชน*. เข้าถึงได้จาก http://dspace.hsri.or.th/dspace/bitstream/123456789/2372/1/ppt_Chatchai.pdf
- ฉัตรทิพย์ นาถสุภา. (2540). *ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมชุมชนและชนชาติไท*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เงิน ชินอิง. (2555. 23 กุมภาพันธ์). สัมภาษณ์.
- เงินกง. (2555. 13 กุมภาพันธ์). สัมภาษณ์.
- ชลดา คิยะวิสุทธิ และคณะ. (2547). ประชากรผู้สูงอายุ: ปัญหาท้าทาย ใน *การประชุมวิชาการระดับชาติ เรื่อง ผู้สูงอายุ: ชุมทรัพย์ทางปัญญา* (หน้า 28). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชวนพิศ แดงสวัสดิ์. (2523). *การศึกษาระดับโหลเลสเตอร์ในลิโปโปรตีน ที่มีความหนาแน่นสูงในผู้สูงอายุที่ปราศจากโรคหัวใจ: ศึกษาในคนชราที่พักในบ้านบางแค*. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาชีววิทยา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชวิศา ศิริ. (2550). *การค้าของอาณาจักรล้านนา ตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 19 ถึงพุทธศตวรรษที่ 22*. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชาย โพธิ์สิตา. (2547). *ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- ชื่นดา วิชชาวุธ. (2553). *การทบทวนและสังเคราะห์องค์ความรู้ผู้สูงอายุไทย พ.ศ.2545-2550*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย.
- ชูชัย สุภวงศ์ และคณะ. (2552). *คู่มือการให้บริการของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล*. กรุงเทพฯ: ทิฉวิ.
- ชูศักดิ์ สุวิมลเสถียร. (2537). *กว่าห้า : การรักษาด้วยวิธีพื้นบ้านของชาวจีนอพยพ หมู่บ้านเวียงหมอก ตำบลห้วยซ้อ อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวัฒนธรรมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.

ชั้น หินเจีย . (2555, 13 พฤศจิกายน). สัมภาษณ์.

ชั้นยี่ เกอ. (2555, 24 เมษายน). สัมภาษณ์.

_____. (2555, 6 กรกฎาคม). สัมภาษณ์.

ชั้นหน่อ. (2554, 23 กันยายน). สัมภาษณ์.

_____. (2554, 6 ตุลาคม). สัมภาษณ์.

_____. (2555, 12 กุมภาพันธ์). สัมภาษณ์.

ไชมอน การ์ดเนอร์, พินดา สิทธิสุนทร, และวิไลวรรณ อนุสารสุนทร. (2549). *คู่มือศึกษาพรรณไม้ในภาคเหนือ ประเทศไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์ฉบับไฟ.

ณัฐพัชร ทศนรุ่งเรือง. (2553). เชื้อพลังปัญญา “ผู้สูงอายุ” เป็นแสงประทีปนำทางคนรุ่นใหม่ ใน *วารสารพิเศษ เรื่อง “สังคมผู้สูงวัยในอนาคต”* โดย สุเมธ ตันติเวชกุล. เข้าถึงได้จาก <http://www.thaireform.in.th/news.../987-2010-04-11-11-04-31.html>

ณรงค์ หนูสอน. (2553). *การส่งเสริมสุขภาพในชุมชน แนวคิดและการปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ดารณี อ่อนชมจันทร์. (2546). *การแพทย์พื้นบ้านไทยภูมิปัญญาของแผ่นดิน*. กรุงเทพฯ: องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

แดง ลูกดี. (2555, 12 กุมภาพันธ์). สัมภาษณ์.

ด้วน เล่าเอื้อ. (2555, 12 กุมภาพันธ์). สัมภาษณ์.

ตุลฤตา ธาร่าง. (2551). *วิถีแห่งดุลยภาพ* (บุลยา แปล). กรุงเทพฯ: มุลนิธิโกมลคีมทอง.

ทักษิณา ไกรราช. (2549) *มิติทางวัฒนธรรมในการดูแลสุขภาพแบบพื้นบ้านของกลุ่มชาติพันธุ์ในภาคอีสาน*. ปรชญาคูญ์บัณฑิต. สาขาไทศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ทรรสนวรรณ รัตนฤทธิชัย. (2548). *กระบวนการสื่อสารเพื่อพัฒนาความรู้ด้านการแพทย์ทางเลือกของมูลนิธิสุขภาพไทย*. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต, สาขานิเทศศาสตร์ พัฒนาการ, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทวิศักดิ์ เผือกสม. (2543). *วาทกรรมการแพทย์สมัยใหม่ของตะวันตกกับการปกครองของประเทศไทย* ข้อสังเกตเบื้องต้น. *วารสารธรรมศาสตร์*, 26(2), 73-93.

_____. (2545). *การแพทย์สมัยใหม่ในสังคมไทย: เชื้อโรค ร่างกาย และรัฐเวชกรรม: งานวิจัยภายใต้โครงการภูมิปัญญาทักษิณจากวรรณกรรมและพฤติกรรม พ.ศ. 2544-2547*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

- ทิพย์สุนนท์ บำรุงวงศ์. (2548). บทแปลเรื่อง “แนวทางการพัฒนาข้อมูลเพื่อให้ผู้รับบริการใช้
การแพทย์แผนโบราณและการแพทย์ทางเลือกอย่างเหมาะสม” พร้อมบทวิเคราะห์.
สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการแปลภาษาอังกฤษและไทย,
คณะศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ทุกข์คนไร้สถานะ เหมือนโรคที่ร่อยา 17 กุมภาพันธ์ 2553. (2553). เข้าถึงได้จาก
<http://www.thairath.co.th/today/view/65568>
- เทพพนม เมืองแมน และคณะ. (2533). คู่มือสมุนไพรรักษาโรคตามกลุ่มอาการ. กรุงเทพฯ:
คณะสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เทอดศักดิ์ เดชคง. (2545). ชีว: ศาสตร์เก่าแก่ของจีนที่ส่งเสริมสุขภาพของร่างกายและจิตใจ
กรุงเทพฯ: เอ็มไอเอส ซอฟท์เทค.
- ไทเจิง หลี. (2555. 13 กุมภาพันธ์). สัมภาษณ์.
- ธนาคารคลังสมอง. (2547). ผลการดำเนินงานปีงบประมาณ 2547. เข้าถึงได้จาก
[http://pattanathai.nesdb.go.th/PTFweb/PTFdata/community/Year1_2547/community_23Dec2004/Bank skile 23Dec2004.doc](http://pattanathai.nesdb.go.th/PTFweb/PTFdata/community/Year1_2547/community_23Dec2004/Bank%20skile%2023Dec2004.doc)
- ธวัช มณีผ่อง. (2546). กระบวนการสร้างความรู้ชายขอบในวิกฤตการณ์สุขภาพ: กรณีศึกษาบำบัด
สำนักทรงแห่งหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต,
สาขาการพัฒนาระบบ. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธวัชชัย กมลธรรม. (2556). การแพทย์แผนไทย ดึงหมอพื้นบ้านเข้าระบบ. เข้าถึงได้จาก
<http://www.manager.co.th/qol/viewnews.aspx?NewsID=9560000129980>
- ธวัชชัย เทียนงาม และคณะ. (2553). รายงานวิจัยเรื่อง การศึกษาสถานการณ์ งานวิจัยย้อนหลัง 10 ปี
ด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพร. กรุงเทพฯ:
สถาบันสุขภาพวิถีไทย.
- ธรา อ่อนชมจันทร์ และคณะ. (2535). ศักยภาพของหมอพื้นบ้านกับงานสาธารณสุขมูลฐาน.
กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการสาธารณสุขมูลฐาน กระทรวงสาธารณสุข.
- ธีระภพ สุนันดา. (2556 . 9 เมษายน). สัมภาษณ์. นายกเทศบาล
- ธีรชัย เอี่ยมวรเมธ. (2549). พจนานุกรมจีน-ไทยฉบับใหม่ (พิมพ์ครั้งที่ 18). กรุงเทพฯ:
อมรการพิมพ์.
- นภัส ทับกล่ำ. (2549). ผลของการออกกำลังกายแบบไท่จี๊ ชีว: ต่อความรุนแรงของโรคข้อเข่าเสื่อม.
วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการพยาบาลผู้สูงอายุ, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

นาง ก. (2555, 15 เมษายน). สัมภาษณ์.

นาง ก.(2554, 12 ตุลาคม). สัมภาษณ์.

นาง ข. (2556, 18 มีนาคม). นักวิชาการสาธารณสุขคนหนึ่งในอำเภอไชยปราการ. สัมภาษณ์.

นาง ค. (2554, 18 พฤศจิกายน). สัมภาษณ์.

นาง ง. (2554, 20 ธันวาคม). สัมภาษณ์.

นาง ฉ. (2555, 6 มกราคม). สัมภาษณ์.

นาง ช. (2555, 26 กุมภาพันธ์). สัมภาษณ์.

นาง ซอ. (2556, 24 กุมภาพันธ์). พยาบาลทำงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล. สัมภาษณ์.

นาง ญ. (2555, 8 เมษายน). สัมภาษณ์.

นาง ฎ. (2555, 9 เมษายน). สัมภาษณ์.

นาง ฐ. (2555, 15 เมษายน). สัมภาษณ์.

นาง ฒ. (2555, 17 พฤษภาคม). สัมภาษณ์.

นาง ณ. (2555, 20 พฤษภาคม). สัมภาษณ์.

นาง ณ. (2556, 14 พฤษภาคม). สัมภาษณ์.

นาง ด. (2555, 11 มิถุนายน). สัมภาษณ์.

นาง ธ. (2555, 16 สิงหาคม). สัมภาษณ์.

นาง ป.(2555, 30 ตุลาคม). สัมภาษณ์.

นาง ผ. (2555, 31 ตุลาคม). สัมภาษณ์.

นาง ฝ. (2555, 18 พฤศจิกายน). สัมภาษณ์.

นาง ฟ. (2556, 28 มกราคม). สัมภาษณ์.

นาง บ. (2556, 3 เมษายน). สัมภาษณ์.

นาง ศ. (2556, 28 กรกฎาคม). สัมภาษณ์.

นาง ย. (2556, 28 สิงหาคม). สัมภาษณ์.

นาง ส.(2556, 30 สิงหาคม). สัมภาษณ์.

นาง ห. (2556, 14 กันยายน). สัมภาษณ์.

นางเกี๋ยง ลุงมู. (2555, 3 มกราคม). สัมภาษณ์.

นางจ. (2555, 1 ตุลาคม). สัมภาษณ์.

นางสาว ค. (2556, 23 มีนาคม). แพทย์แผนไทย อำเภอไชยปราการ. สัมภาษณ์.

นางสาว บ. (2555, 14 กันยายน). สัมภาษณ์.

นางสาว ร. (2556, 26 พฤษภาคม). สัมภาษณ์.

นางสาว พ. (2556, 20 กันยายน). สัมภาษณ์.

นาย ข. (2554, 19 พฤศจิกายน). สัมภาษณ์.

นาย ง. (2556, 25 มีนาคม). ผู้ประสานเครือข่ายหมอยาพื้นบ้านภาคเหนือ. สัมภาษณ์.

นาย บ. (2556, 13 พฤษภาคม). สัมภาษณ์.

นาย ช. (2555, 25 กุมภาพันธ์). สัมภาษณ์.

นาย ช. (2556, 25 กุมภาพันธ์). สัมภาษณ์.

นาย ฉ. (2555, 26 มีนาคม). สัมภาษณ์.

นาย ค. (2555, 10 มิถุนายน). สัมภาษณ์.

นาย ค. (2556, 15 กุมภาพันธ์). สัมภาษณ์.

นาย ถ. (2555, 2 กรกฎาคม). สัมภาษณ์.

นาย น. (2555, 16 สิงหาคม). สัมภาษณ์.

นาย พ. (2555, 25 ธันวาคม). สัมภาษณ์.

นาย ห. (2555, 4 กรกฎาคม). สัมภาษณ์.

_____. (2556, 20 กันยายน). สัมภาษณ์.

นิธิ เอียวศรีวงศ์. (2545). สถานะขององค์ความรู้ด้านประวัติศาสตร์การแพทย์และการสาธารณสุข
ใน โคมาร จิงเสถียรทรัพย์ และชาติชาย มุกสง (บรรณาธิการ). *พรมแดนความรู้
ประวัติศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุขไทย* (หน้า 32). นนทบุรี: สถาบันวิจัย
ระบบสาธารณสุข (สวรส.).

_____. (2547). กระบวนการสร้างความรู้ของชุมชน ใน ภาสกร อินทุมาร (บรรณาธิการ).
ความรู้ท้องถิ่น การจัดการความรู้สู่การจัดการทางสังคม. เชียงใหม่: วิทยาลัยการจัดการ
ทางสังคม.

นะโองิ ฮิระมะ. โคจิ เซะโอะ, และเค โกะ ะเซะคะ. (2553). *จีนบำบัด* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ:
อมรินทร์สุขภาพ.

นักวิชาการใน หน่วยงาน รพ.สต. ก. (2556, 13 พฤษภาคม). สัมภาษณ์.

นักศึกษาที่เรียนแพทย์แผนไทย. (2556, 29 กรกฎาคม). สัมภาษณ์.

บงกช สุวิทย์กุล และคณะ. (2544). รายงานการวิจัยเรื่อง กระบวนการแก้ไขปัญหาโรคเบาหวาน
และ โรคความดันโลหิตสูงของผู้สูงอายุในตำบลแม่ไร่ และตำบลจันทวี อำเภอแม่จัน
จังหวัดเชียงราย. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

บรรลุ ศิริพานิช. (2550). *คู่มือผู้สูงอายุฉบับเตรียมตัวก่อนสูงอายุ*. กรุงเทพฯ: หมอชาวบ้าน.

- เบญจวรรณ ศรีโพนาลัย. (2548). ผลของการออกกำลังกายแบบไท่จี๊ ซึ่งต่อความสามารถในการทำ
หน้าที่ของร่างกายในผู้สูงอายุโรคหลอดเลือดหัวใจ. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตร
มหาบัณฑิต, สาขาการพยาบาลผู้สูงอายุ. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เบญจา ยอดคำเนิน แอ๊ดติคัจ, และกาญจนา ตั้งชลทิพย์. (2552). การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ:
การจัดการข้อมูลการตีความและการหาความหมาย. กรุงเทพฯ: ประชากรและสังคม.
แบนเนอร์แมน, โรเบิร์ต เอช. เบอร์ดัน, จอนห์, และเจิน เวิน เจียน. (2526). การแพทย์พื้นบ้าน
กับการดูแลสุขภาพ (กรรณิการ์ พรหมเสาร์ และสรรสิริ อินจัน, แปล). กรุงเทพฯ:
องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- ประชิด วามานนท์. (2542). ประวัติศาสตร์การบริโภคผักพื้นบ้านและอาหารพื้นบ้าน 4 ภาค ใน
รวมบทความ การประชุมวิชาการ ผักพื้นบ้านและอาหารพื้นบ้าน 4 ภาค วันที่ 15-16
พฤษภาคม 2542 (หน้า 28-30). กรุงเทพฯ: กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข.
- ประพจน์ เกตุราศ. (2551). การทบทวนสถานการณ์เพื่อนำสู่การร่างรัฐธรรมนูญสุขภาพมาตรา
47(7) ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพ การแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และ
การแพทย์ทางเลือก. กรุงเทพฯ: อุษาการพิมพ์.
- ประพจน์ เกตุราศ. จิราพร ลิ้มปานานนท์, และรัชณี จันทร์เกษ. (2551). การบูรณาการการแพทย์
แผนไทย: สถานการณ์การให้บริการการแพทย์แผนไทย (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ:
อุษาการพิมพ์.
- ประภาภัทร นิยม. (2550). รายงานการวิจัยแผนที่คนดี *People Mapping*. กรุงเทพฯ: ฟริกหวาน
กราฟฟิค.
- ประวิติณายพลลีเหวินฮ้วน และกองทัพบก 3. (2550). เข้าถึงได้จาก [http://www.oknation.net/
blog/print.php?id=175282](http://www.oknation.net/blog/print.php?id=175282)
- ประเวศ วะสี. (2536). องค์รวมแห่งสุขภาพทัศนะใหม่เพื่อคุณภาพแห่งชีวิตและการบำบัด.
กรุงเทพฯ: มูลนิธิโกลดคิมทอง.
- _____. (2547). ทฤษฎีใหม่ทางการแพทย์. กรุงเทพฯ: หมอชาวบ้าน.
- _____. (2552 ก). สร้างคุณค่าความเป็นคน สร้างสุขภาพชุมชนให้เข้มแข็ง อนาคตของชาติและ
มนุษยชาติอยู่ที่คุณค่าความเป็นคนและชุมชนเข้มแข็ง. กรุงเทพฯ: คิวทีพี.
- ประเวศ วะสี. (2552 ข). ปฏิรูปประเทศไทยปฏิรูประบบอุดมศึกษาอุดมศึกษาคือหัวใจจักรทาง
ปัญญาพาชาติออกจากวิกฤต. กรุงเทพฯ: คิวทีพี.

- ประเสริฐ ผลิผลการพิมพ์. (2550). ที่มาและความคาดหวังจากการประชุมจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาสุขภาวะ แผนงานพัฒนาจิตเพื่อสุขภาพ ใน การจัดการความรู้เพื่อสุขภาพ การประชุมจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาสุขภาวะ วันที่ 18-19 ตุลาคม 2550 โรงแรม ภูเขาจันทร์ รีสอร์ท นครนายก. กรุงเทพฯ: เป้นไท่ พับลิชชิ่ง.
- ปราณี วงษ์เทศ. (2543). สังคมและวัฒนธรรมในอุษาคเนย์. กรุงเทพฯ: ศิลปวัฒนธรรม.
- ปราโมทย์ ประสาทกุล และปัทมา ว่าพัฒน์วงศ์. (2553). นิยามผู้สูงอายุด้วยช่วงชีวิตข้างหน้า ใน สุขาคา ทวีสิทธิ์ และสวรัย บุญมานนท์ (บรรณาธิการ). ประชากรและสังคม 2553: คุณค่าผู้สูงอายุในสายตาสังคมไทย: เอกสารวิชาการสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล หมายเลข 372 (หน้า 34). นครปฐม: ประชากรและสังคม.
- ปรีชา มิตรานนท์. (2552). การศึกษาแนวโน้มข้อมูลสำรวจอนามัยและสวัสดิการที่เกี่ยวกับการแพทย์แผนไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารสุขภาพ.
- ปรุพท์ รุจนธำรงค์. (2556). จากคดียีสเค เมื่ออุตสาหกรรมยาไม่มีความรับผิดชอบต่อสังคม. ยาวีพักษ์ จดหมายข่าวศูนย์ข้อมูลเฝ้าระวังระบบยา, 5(16), หน้า 3-10.
- ปาริชาติ วลัยเสถียร. (2549). รายงานการวิจัยเรื่อง กระบวนการเรียนรู้และการจัดการความรู้ของชุมชน. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
- เปรม ชินวันทนนานท์ และคณะ. (2547). ทิศทางการนำแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือกเข้าสู่ระบบบริการสุขภาพ. ใน ภูมิปัญญาไทย สุขภาพวิถีไทย. กรุงเทพฯ: อุษาการพิมพ์.
- เป็น แห่หลี่. (2555, 2 มกราคม). สัมภาษณ์.
- ผกากรอง ตั้งสุชล. (2544). ประสบการณ์ของผู้สูงอายุในการบำบัดอาการปวดข้อเข่าเสื่อมด้วย ภูมิปัญญาพื้นบ้าน. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาพยาบาลผู้ใหญ่, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ผอ.ก นามสมมุติ. (2554, 14 กันยายน). สัมภาษณ์.
- ผู้บริหารระดับหน่วยงาน. (2556, 29 เมษายน). สัมภาษณ์.
- _____. (2556, 3 มิถุนายน). สัมภาษณ์.
- พงษ์พิสุทธิ์ จงอุดมสุข, และสมศักดิ์ ชุณหรัศมิ์. (2552). สรุปสาระสำคัญมหกรรมสุขภาพชุมชน 2552. เข้าถึงได้จาก <http://dspace.hsri.or.th/dspace/handle/123456789/2322>
- พจิกาญจน์ จิระเสถียรพงศ์. (2547). บทเรียนหนึ่งปี ศูนย์การเรียนรู้การแพทย์พื้นบ้านไทยในชุมชน. กรุงเทพฯ: กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก.

พนิดา กุลประสูติคิลก. (2547). *กอดจูดมื้อ จูดหัว รักษาสุขภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ:
สุขภาพใจ.

พยาบาล นางสาว ก. (2556, 24 กุมภาพันธ์). สัมภาษณ์.

พยาบาลชำนาญการ นาง ก. (2556, 27 กันยายน). สัมภาษณ์.

พรรณี บัวเล็ก. (2545). *ลักษณะของนายทุนไทยในช่วงระหว่าง พ.ศ. 2457-2482: บทเรียนจาก
ความรุ่งโรจน์สู่โศกนาฏกรรม*. กรุงเทพฯ: พันธกิจ.

พระ ก. (2555, 12 สิงหาคม). สัมภาษณ์.

พระอาจารย์ น. (2556, 20 มิถุนายน). สัมภาษณ์.

พลวัต ประพัฒน์ทอง. (2553). *พลวัตของความเป็นชาวจีนยูนนาน ในภาคเหนือของประเทศไทย:
การบูรณาการเข้าสู่รัฐไทย. คุุณิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาสังคมศาสตร์,
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง*

พิมพ์วัลย์ ปรีดาสวัสดิ์. (2530). *การดูแลสุขภาพตนเอง ทักษะทางสังคมวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ:
ศูนย์ศึกษานโยบายสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล.

พ่อเฒ่าเล่าวัง. (2555, 12 กุมภาพันธ์). สัมภาษณ์.

_____. (2556, 24 กันยายน). สัมภาษณ์.

_____. (2555, 1 ตุลาคม). สัมภาษณ์.

_____. (2554, 11 ตุลาคม). สัมภาษณ์.

_____. (2554, 13 ตุลาคม). สัมภาษณ์.

_____. (2554, 19 พฤศจิกายน). สัมภาษณ์.

_____. (2554, 21 ธันวาคม). สัมภาษณ์.

_____. (2555, 10 กุมภาพันธ์). สัมภาษณ์.

_____. (2555, 16 เมษายน). สัมภาษณ์.

พ่อเฒ่าเล่าวัง. (2555, 17 เมษายน). สัมภาษณ์.

_____. (2555, 18 พฤศจิกายน). สัมภาษณ์.

_____. (2555, 3 ตุลาคม). สัมภาษณ์.

_____. (2555, 2 ตุลาคม). สัมภาษณ์.

_____. (2555, 5 กันยายน). สัมภาษณ์.

_____. (2555, 7 กรกฎาคม). สัมภาษณ์.

_____. (2556, 16 มิถุนายน). สัมภาษณ์.

_____. (2556, 27 กันยายน). สัมภาษณ์.

พ่อเฒ่าเล่าวัง. (2556. 27 กุมภาพันธ์). สัมภาษณ์.

พ่อหลวงหมู่บ้าน ค. (2556. 14 พฤษภาคม). สัมภาษณ์.

พัชรินทร์ สิริสุนทร. (2531). พฤติกรรมการรักษาเยียวยาตัวเองด้วยพื้นของชาวม้งที่เจ็บป่วย:

ศึกษากรณีชุมชนม้งแห่งหนึ่งใน จ.เพชรบูรณ์. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต,
สาขาสังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข, บัณฑิตมหาวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.

พัชรินทร์ สิริสุนทร และคณะ. (2544). ทูตทางวัฒนธรรมกับการพัฒนาที่ยั่งยืน: กรณีศึกษาการ
จัดระบบองค์ความรู้ด้านการแพทย์พื้นบ้านเขตภาคเหนือตอนล่าง. กรุงเทพฯ: สถาบัน
วัฒนธรรมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.

เพ็ญจันทร์ ประดับมุข. (2532). มิติทางสังคมวัฒนธรรมของการใช้สมุนไพรในชุมชน: ศึกษาเฉพาะ
กรณีหมู่บ้านหนึ่งในจังหวัดยโสธร. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต,
สาขาสังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.

เพ็ญจันทร์ เซอร์เรอร์, และพีระพงศ์ วงศ์อุปราษ. (2552). สถานการณ์พฤติกรรมการใช้การแพทย์
ทางเลือกของคนไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารสุขภาพ.

เพ็ญภา ทวีชัยเจริญ. (2537). เอกสารโบราณ ตำรายาทั้งมวล ของพ่อจารย์เคน ลาวงศ์. กรุงเทพฯ:
สถาบันการแพทย์ไทย กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข.

_____. (2549). สมุนไพรในอุทยานแห่งชาติภาคเหนือ. นนทบุรี: มูลนิธิการแพทย์
แผนไทยพัฒนา.

เพ็ญภา ทวีชัยเจริญ และกัญญา ดิวิเศษ. (2540). การแพทย์แผนไทยและการแพทย์แบบองค์รวม
(พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สถาบันการแพทย์แผนไทย กรมการแพทย์.

แพทย์ทางเลือกและแพทย์บูรณาการ. (2555). สมุนไพรในงานสาธารณสุขมูลฐาน. เข้าถึงได้จาก
<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.451174858227329.107415.134619363216215&type=3>

แพทย์แผนไทย น. (2556 , 13 มิถุนายน). สัมภาษณ์.

แพทย์แผนไทย ร. (2556 , 20 กันยายน). สัมภาษณ์.

แพทย์แผนไทย ส. (2556. 27 มิถุนายน). สัมภาษณ์.

แพทย์แผนไทยเจ้าของคลินิก. (2556. 30 เมษายน). สัมภาษณ์.

ไพศาล วิสาโล. (2536). องค์รวมแห่งสุขภาพ ทิศนะใหม่เพื่อคุณภาพแห่งชีวิตและการบำบัดรักษา.
กรุงเทพฯ: มูลนิธิโกลบอลทอง.

ภรรยานาย ม. (2556. 31 มีนาคม). สัมภาษณ์.

ภัทร ถวัลย์โพธิ์. (2551). *ผู้สูงอายุในกฎหมายไทย*. เข้าถึงได้จาก http://www.opp.go.th/.../news/.../Interest_30_08_51_2_1220100565.doc.

ภากร กังวานพงศ์. (2545). *รายงานวิจัยเรื่อง การเสริมสร้างศักยภาพของกลุ่มผู้สูงอายุในการมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชน บ้านทุ่งแพม อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

ภารดี มหาจันท์. (2533). *การศึกษาระบบรวมตำรายาพื้นบ้านชลบุรี*. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน.

_____. (2553). *คู่มือการวิจัยเชิงประวัติศาสตร์*. ชลบุรี: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

ภารดี มหาจันท์ และนันทชญา มหาจันท์. (2544). *ตระกูลแซ่ในจังหวัดชลบุรี: วิถีและพลัง*. ชลบุรี: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

ภูวดล ทรงประเสริฐ. (2545). *ลวดลายมังกรโพ้นทะเล*. กรุงเทพฯ: ไทคุนบุ๊ค.

เกตุชกร ก. (2556 , 1 มิถุนายน). สัมภาษณ์.

มหาวิทยาลัยครุหนานจิง และมหาวิทยาลัยครูอันฮุย. (2550). *ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเทศจีน*. กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ.

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. (2555). *ลำดับความเป็นมาวิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือก*. เข้าถึงได้จาก <http://stam.crru.ac.th/newindex/page/intro.php>

มะเอมี มุงจี. (2555 , 13 กุมภาพันธ์). สัมภาษณ์.

มานพ แซ่หลี. (2555, 18 เมษายน). สัมภาษณ์.

มาลินี วงษ์สิทธิ์, ศิริวรรณ ศิริบุญ และอังจรา เอนซ์. (2541). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการดูแลให้บริการและกิจกรรมต่าง ๆ แก่ผู้สูงอายุ*. กรุงเทพฯ: สถาบันประชากรศาสตร์.

มาลี สิทธิเกรียงไกร. (2543). *การเปลี่ยนแปลงและวิวัฒนาการของระบบการแพทย์ในภาคเหนือ*. เชียงใหม่: โรงพิมพ์มีเมืองเชียงใหม่.

มูลนิธินิปปอน. (ม.ป.ป). *โครงการเงินช่วยเหลือให้กับประเทศต่าง ๆ*. กรุงเทพฯ: บอร์นทูบีพับลิชชิ่ง.

แม่เฒ่าจา ลูกซอนตะ. (2555, 13 กุมภาพันธ์ 2555). สัมภาษณ์.

แม่เฒ่าพิศ ลูกดียวะ. (2555, 12 กุมภาพันธ์). สัมภาษณ์.

ยงศักดิ์ ดันติปัญญ, ปัทมาวดี กลสิกรรม, รุจิณาด อรรถสิทธิ์, โอภาส เขษฐากุล, และปราณัฐ สุขสุทธิ.

(2543). การพัฒนาระบบสุขภาพทางเลือกในระบบสุขภาพไทย: รายงานการสังเคราะห์องค์ความรู้สู่การปฏิรูประบบสุขภาพ “การพัฒนาระบบสุขภาพทางเลือกในระบบสุขภาพไทย”. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข.

ยงศักดิ์ ดันติปัญญ. (2548 ก). เครือข่ายหมอพื้นบ้านกับการเปิดพื้นที่ทางสังคมในระบบสุขภาพไทย. นนทบุรี: สำนักวิจัยสังคมและสุขภาพ.

_____. (2548 ข). ฐานวิทยากับการแพทย์พื้นบ้าน มิติที่ขาดหายของการศึกษาภูมิปัญญาสุขภาพไทย ใน ภูมิปัญญาสุขภาพ: ปฏิบัติการต่อรองของความรู้ท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร.

ยศ สันตสมบัติ. (2542). ความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน. เชียงใหม่: นพบุรีการพิมพ์.

ยศ สันตสมบัติ และคณะ. (2548). รายงานการวิจัยเรื่อง อำนาจ พื้นที่และอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์: การเมืองวัฒนธรรมของชาติในสังคมไทย (หน้า 72). กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

ยอดคำ หน่อคำ. (2554, 3 ตุลาคม). สัมภาษณ์.

ยิ่งยง เทาประเสริฐ. (2546). วิธีการดูแลสุขภาพในระบบการแพทย์พื้นบ้านล้านนา (พิมพ์ครั้งที่ 3) กรุงเทพฯ: วนิดา เพลส.

_____. (2547). แนวทางการพัฒนาเพื่อจัดระบบองค์ความรู้การแพทย์พื้นบ้าน ใน รวมบทความวิชาการการแพทย์พื้นบ้านไทย. กรุงเทพฯ: กลุ่มงานการแพทย์พื้นบ้านไทย กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือก.

ยิ่งยง เทาประเสริฐ และคณะ. (2537). ศักยภาพของภูมิปัญญาพื้นบ้านด้านการดูแลรักษาสุขภาพ กรณีศึกษา: การรักษากระดูกหักของ “หมอเมือง” และการดูแลครรภ์ของชาวอำเภอ จังหวัดเชียงราย. เชียงราย: สถาบันรณรงค์วิทยุเชียงราย.

_____. (2538). ชาติพันธุ์กับความสามารถในการดูแลรักษาสุขภาพแบบพื้นบ้าน. เชียงราย: โครงการทางเลือกการดูแลรักษาสุขภาพ.

_____. (2550). กว่าจะเป็นการแพทย์พื้นบ้านล้านนา. เชียงใหม่: วนิดาการพิมพ์.

ยุศ ศรีอาริยะ. (2542). ภูมิปัญญาบูรณาการ. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

เยาวลักษณ์ จิตตะโคตร. (2547) ประชากรผู้สูงอายุ: ปัญหาท้าทาย ใน การประชุมวิชาการระดับชาติ เรื่อง ผู้สูงอายุ: ชุมทรัพย์ทางปัญญา วันที่ 4-6 สิงหาคม 2547. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- รังสรรค์ จันต๊ะ. (2544). ภูมิปัญญาพื้นบ้าน: มิติทางวัฒนธรรมในการดูแลสุขภาพผู้ติดเชื่อและผู้ป่วยเอดส์ในภาคเหนือของประเทศไทย. เชียงใหม่: มิ่งเมือง.
- รัชณี จันทรเกษ และคณะ. (2551). การบูรณาการการแพทย์แผนไทยเข้าไปในระบบบริการสาธารณสุขแผนปัจจุบัน. กรุงเทพฯ: องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- รัชณีจันทรเกษ, ประพจน์ เกตุราภาส, และวิชัย จันทรกิติวัฒน์. (2552). สถานการณ์หมอพื้นบ้านในส่วนภูมิภาคของประเทศไทย. เข้าถึงได้จาก <http://dspace.hsri.or.th/dspace/select-purpose/123456789/2933/1/hs1673-3.zip>
- รัศมี ชูทรงเดช และคณะ. (2549). พลวัตทางสังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมบนพื้นที่สูงในอำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน: งานวิจัยบูรณาการ โบราณคดีเชิงพื้นที่แบบครบวงจร = *Highland archaeology in Pang Mapha, Mae Hongson Province*. กรุงเทพฯ: โครงการโบราณคดีบนพื้นที่สูงในอำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน ระยะที่สอง.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2542. กรุงเทพฯ: นามมีบุ๊คส์.
- ราตรี มฤคทัต. (2535). การแพทย์พื้นบ้าน: หนังสือที่ระลึกในงานพระราชทานเพลิงศพ ผศ.ราตรี มฤคทัต และนายสมศักดิ์ วานิชรักษ์. กรุงเทพฯ: เจริญผล.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2550). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2550. เข้าถึงได้จาก <http://www.ombudsman.go.th/10/documents/law/Constitution2550.pdf>
- รุจิณาด อรรถสิทธิ์ และคณะ. (2528). รายงานการวิจัยเรื่อง คุณสมบัติและพฤติกรรมของหมอพื้นบ้านในชุมชน. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการสาธารณสุขมูลฐาน กระทรวงสาธารณสุข.
- รุจิณาด อรรถสิทธิ์. (2546). สถานะองค์ความรู้และพลวัตของระบบการแพทย์พื้นบ้านไทยในสองทศวรรษ ใน รายงานการวิจัยเรื่อง ความหลากหลายของวัฒนธรรมสุขภาพในสังคมไทย: มุมมองทางมานุษยวิทยา สุขภาพ และการแพทย์ (หน้า 68). กรุงเทพฯ: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร.
- รุ่งฟ้า อธิราษฎร์ไพศาล. (2551). สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพด้านการพยาบาลผู้สูงอายุ. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการพยาบาล, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฤดี สานธรรม. (2545). 36 ยอดคดีอุกฤษฏ์. กรุงเทพฯ: เอมี เทรคคิง.
- ลม เปลี่ยนทิศ. (2555). บริษัทยาไร้คุณธรรมแต่งงานวิจัยความปลอดภัย. เข้าถึงได้จาก www.thairath.co.th/column/pol/thai_remark/275118
- ลูกชายนาง จ. (2555, 16 เมษายน). สัมภาษณ์.

- เลิศชาย ศิริชัย. (2545). การแพทย์พื้นบ้านภาคใต้กับบริบททางสังคมและกระบวนการรักษาผู้ป่วย.
นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์.
- วงศ์สถิตย์ ฉั่วสกุล. (2539). สมุนไพรพื้นบ้านล้านนา. กรุงเทพฯ: คณะเภสัชศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วรศักดิ์ มหัทธโนบล. และสุภาภรณ์ จันทวานิช. (2539). รายงานการวิจัยเรื่อง ชาวจีนแต่จิวในประเทศไทย
ไทยและในภูมิลำเนาเดิมที่เกาะชอง. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- วิจารณ์ พานิช. (2547). การจัดการความรู้: ปัญหาที่ต้องสร้างภายใต้หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า.
เข้าถึงได้จาก <http://dspace.hsri.or.th/dspace/handle/123456789/2155>
- วิชา ใจดี. (2552). องค์ความรู้การแพทย์แผนไทยสำหรับประชาชน. กรุงเทพฯ: กลุ่มสารนิเทศ
และวิเทศสัมพันธ์
- วิชัย โชควิวัฒน์, ชวลิต สันติกิจรุ่งเรือง และ เย็นจิตร เตชะดำรงสิน. (2550). ตำรายาจีนที่
ใช้บ่อยในประเทศไทย เล่ม 1 (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: องค์การสงเคราะห์ทหาร
ผ่านศึก.
- วิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย [มจร]. (2554 ก).
ข่าวสารประชาสัมพันธ์. เข้าถึงได้จาก <http://61.19.32.66/stam/index.php?name=news&file=readnews&id=15>
- _____. (2554 ข). ข่าวสารประชาสัมพันธ์. เข้าถึงได้จาก <http://61.19.32.66/stam/index.php?name=news&file=readnews&id=16>
- วิฑิต วัฒนาวิบูล และคณะ. (2551). ทฤษฎีแพทย์จีน (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: หมอชาวบ้าน.
- วินัย พงศ์ศรีเพียร. (2539). ป่าไปสี่ฟุ-ป่าไปห้าเตียน เชียงใหม่ในเอกสารประวัติศาสตร์จีนโบราณ.
กรุงเทพฯ: รุ่งแสงการพิมพ์.
- วิพรรณ ประจวบเหมาะ. (2553). ภาพรวมประชากรสูงอายุในประเทศไทย ใน การทบทวนและ
สังเคราะห์องค์ความรู้ผู้สูงอายุไทย พ.ศ.2545-2550 (หน้า 32). กรุงเทพฯ:
มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย.
- วิพุธ พูลเจริญ. (2547). ถอดบทเรียนการจัดการงานวิจัยระบบสุขภาพ. นนทบุรี: สถาบันวิจัยระบบ
สาธารณสุข.
- วิลานีนี วิสุทธิ์. (2548). กอดจุด 126 ท่า ชะลอความชรา ด้านโรค เพิ่มพลังชีวิต. กรุงเทพฯ: ไพลิน.
- วุฒิชัย มูลศิลป์. (2540). คัมภีร์จีน (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ดันฮอ แกรมมี.
- ศักดิ์ บวร. (2542). ผิงเข็มด้วยปลายนิ้ว. กรุงเทพฯ: เอดิสัน เพรส โปรดักส์.

- ศาสตราจารย์ เสาวคนธ์. (2537). การวินิจฉัยชุมชนเพื่อวางแผนและบริหารสาธารณสุข. ขอนแก่น: ภาควิชาอายุรศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- _____. (2548). ภูมิปัญญาสุขภาพ: ปฏิบัติการต่อรองของความรู้ท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร.
- ศศิพัฒน์ ยอดเพชร. (2541). คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในประเทศไทย ในประเด็นการเกื้อหนุนทางสังคมแก่ผู้สูงอายุพื้นที่ศึกษาในเขตภาคเหนือ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ศศิวรรณ ไพอารมณ. (2551). ระบบตรวจสอบการหกล้มและพฤติกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันสำหรับผู้สูงอายุและผู้พิการ. วิทยานิพนธ์วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิศวกรรมระบบควบคุมและเครื่องมือวัด, คณะวิศวกรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- ศศิวรรณ สินไชย. (2532). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุ ในสถานสงเคราะห์คนชรากรมประชาสงเคราะห์. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, การบริหารการพยาบาล, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริลักษณ์ โพธิ์สุยะ. (2548). ผลของการออกกำลังกายแบบไท่จี ชิงต้อระดับไกลโคไลเซเลทสีโมไกลบินของผู้สูงอายุโรคเบาหวานชนิดที่ 2. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการพยาบาลผู้สูงอายุ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน). (2547). ขาดพื้นฐานกับการแพทย์. กรุงเทพฯ: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร.
- ศูนย์วิจัยและบริการตรวจวินิจฉัยโรคติดเชื้อระบบไหลเวียนโลหิต. (ม.ป.ป.). โรคติดเชื้อระบบไหลเวียนโลหิต. เข้าถึงได้จาก <http://emerging.kku.ac.th/intro.html>.
- ศูนย์วิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ธรรมชาติ. (2553). ฐานข้อมูลตำรายาของประเทศไทยมโนสร้อย. เข้าถึงได้จาก http://www.ist.cmu.ac.th/researchunit/pcmc/index.php?option=com_content&task=view&id=559&Itemid=1
- สถล สึงหะ. (2550). จิตตปัญญาเวชศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เด็อนตุลา.
- สงวน นิตยารัมภ์พงศ์. (2541). ปฏิรูประบบบริการสุขภาพไทย (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: หมอชาวบ้าน.
- สถาบันการแพทย์แผนไทย. (2539). เอกสารประกอบการประชุมและการนำเสนอผลงานวิชาการการแพทย์แผนไทย ครั้งที่ 1 ณ โรงแรมแม่ปิง จ.เชียงใหม่ วันที่ 4-6 มิถุนายน 2539. ม.ป.ท.

สถาบันการแพทย์ไทย-จีน. (2554). *วิสัยทัศน์และพันธกิจ*. เข้าถึงได้จาก [http://tcm.dtam.moph.](http://tcm.dtam.moph.go.th/index.php?option=com_content&view=article&id=4&Itemid=18)

[go.th/index.php?option=com_content&view=article&id=4&Itemid=18](http://tcm.dtam.moph.go.th/index.php?option=com_content&view=article&id=4&Itemid=18)

สถาบันราชภัฏเชียงราย. (2544). รายงานการวิจัยเรื่อง *โครงการส่งคายนางค์ความรู้ “หมอเมือง” เพื่อพัฒนาระบบและตำราอ้างอิงของการแพทย์พื้นบ้านล้านนา*. เชียงราย: ศูนย์วิจัยและพัฒนาการแพทย์พื้นบ้าน.

สถาบันสุขภาพวิถีไทย. (2552). *สถานการณ์และผลสำเร็จการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ การพัฒนาภูมิปัญญาไทย สุขภาพวิถีไทย พ.ศ. 2550-2554 ในช่วงปี พ.ศ. 2550-2552*.

กรุงเทพฯ: สถาบันสุขภาพวิถีไทย.

สธ.เปิดไฟเขียวหมอพื้นบ้าน 16,000 คน มีประสบการณ์ 20 ปี ขึ้นทะเบียนได้เลย ไม่ต้องสอบ.

(2553). เข้าถึงได้จาก http://www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid=1285046122.

สมใจ ศรีหาล้า. (2535). *หมอธรรมกับการรักษาพยาบาลแบบพื้นบ้าน*. วิทยานิพนธ์มานุษยวิทยา มหาวิทยาลัย. สาขาคณะรัฐศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมชาย อินต๊ะ. (2542). *ความสำนึกในความเป็นคนไทยของจีนฮ่อรุ่นบุตรหลานที่ได้รับสัญชาติไทยแล้วในจังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขารัฐศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สมทรง มั่งถึก. (2549). *ผลของการออกกำลังกายแบบ ไท่ จี้ ซิ้ง ต่อสมรรถภาพปอดและอาการหายใจลำบากในผู้สูงอายุโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการพยาบาลผู้สูงอายุ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สมาคมโรงเรียนแพทย์แผนโบราณ สำนักวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม. (2520). *ประมวลสรรพคุณยาไทย (ภาค 1) ว่าด้วยพฤกษชาติวัตถุธาตุ และสัตว์วัตถุนานาชาติ*. กรุงเทพฯ: ไพศาลศิลป์การพิมพ์.

สมิธ, เฮอเบิร์ต วาริงตัน. (2544). *บันทึกการเดินทางสู่แม่น้ำโขงตอนบน ประเทศไทย*. (พรพรรณ ทองตัน, แปลและเรียบเรียง). กรุงเทพฯ: เอ็ดดิสัน เพรส.

สงวน เหล่าลี นามสมมุติ. (2556, 18 มกราคม). สัมภาษณ์.

สร้อยดี อ่องสกุล. (2539). *ประวัติศาสตร์ล้านนา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: อมรินทร์เอนด์พับลิชชิง.

_____. (2542). *ชุมชนโบราณในแอ่งเชียงใหม่-ลำพูน*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์เอนด์พับลิชชิง.

สอน จำปาลอด. (2550). *ผู้สูงอายุ...สังคมอนาคต...กับกระบวนการปรับเปลี่ยนกรอบวิธีคิด*.

เข้าถึงได้จาก <http://gotoknow.org/blog/kmnetwork/96383?page=1>

สามารถ ลูงมู. (2555. 3 มกราคม). สัมภาษณ์.

สายันท์ ปัญโญ. (2546). รายงานการวิจัยเรื่อง การเสริมสร้างสุขภาพผู้สูงอายุและเสริมสร้าง
คุณลักษณะนิสัยของเยาวชนโดยใช้ดนตรีพื้นเมืองและการเล่นพื้นบ้าน บ้านหนองยาว
อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

สีลาภรณ์ บัวสาย. (2548). พลังท้องถิ่น: บทสังเคราะห์งานวิจัยด้านชุมชน. (พิมพ์ครั้งที่ 2).

กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

_____. (2551). ABC: การวิจัยรูปแบบใหม่เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่. กรุงเทพฯ:
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

สุจินดา คุณารวีวนิช. (2535). การปรับบทบาทของหมอพื้นบ้านชุมชนไทย-ลาว จังหวัดนครพนม.
วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาสังคมศาสตร์การแพทย์, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยมหิดล.

สุจิตต์ วงษ์เทศ. (2545). พระเจ้าพรหม “วีรบุรุษในตำนาน” ของโยนก-ล้านนา. กรุงเทพฯ: มติชน.

สุชาดา ทวีสิทธิ์. (2553). การเปลี่ยนกระบวนทัศน์เพื่อการวิจัยผู้สูงอายุ. ใน สุชาดา ทวีสิทธิ์ และ
สวรัช บุญขมานนท์ (บรรณาธิการ). ประชากรและสังคม 2553: คุณค่าผู้สูงอายุในสายตา
สังคมไทย เอกสารวิชาการสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล
หมายเลข 372 (หน้า 24). นครปฐม: ประชากรและสังคม.

สุทธิชัย จิตะพันธ์กุล และคณะ. (2542). ปัญหาสุขภาพของผู้สูงอายุไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัย
ระบบสาธารณสุขไทย

_____. (2544). รายงานการวิจัยเรื่อง ผู้สูงอายุไทย รายงานการทบทวนองค์ความรู้และ
สถานการณ์ในปัจจุบัน ตลอดจนข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและการวิจัย. กรุงเทพฯ:
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

สุธน พรบัณฑิตปัทมา และคณะ. (2548). บทเรียนเครือข่ายภูมิปัญญาสุขภาพวิถีไทอีสาน. นนทบุรี:
กลุ่มงานแพทย์พื้นบ้านไทย กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
กระทรวงสาธารณสุข.

สุธีระ ประเสริฐสรพ์. (2549). วิจัย...ยังมีอะไรที่ไม่รู้ (ว่าไม่รู้). กรุงเทพฯ: ซีโน ดีไซน์.

_____. (2549) รู้จักวิจัย...ทำให้เป็น (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ซีโน ดีไซน์.

สุนันทา โอศิริ และคณะ. (2552). สมุนไพรและภูมิปัญญาแพทย์แผนไทยในภาคตะวันออก.
ชลบุรี: วิทยาลัยการแพทย์แผนไทยอภัยภูเบศร มหาวิทยาลัยบูรพา.

- สุนิเทศก์ ไชยกุล. (2546). ศักยภาพของชุมชนกับการดูแลสุขภาพโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ชุมชนตำบลสันป่าเปา อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่. ม.ป.ท.: สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา.
- สุภางค์ จันทวานิช. (2546). วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภางค์ จันทวานิช. (2532). แหล่งที่มาและลักษณะการตั้งถิ่นฐานของชุมชนชาวจีนในประเทศไทย: เน้นเฉพาะชาวจีนแต้จิ๋ว. กรุงเทพฯ: โครงการตำราคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภาภรณ์ ปิติพร. (2547). บริโคนิยมและการบริโภคผลิตภัณฑ์สมุนไพร: กรณีศึกษาการบริโภคผลิตภัณฑ์สมุนไพรอภัยภูเบศร. คุยถิ่นพนธ์ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาสังคมศาสตร์การแพทย์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุภาวดี ทองนอก. (2550). ผลของการออกกำลังกายแบบไท่จี๊ ซึ่งต่อความจำในผู้สูงอายุ. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการพยาบาลผู้สูงอายุ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุรเกียรติ์ อาชานุกาพ. (2550). คู่มือหมอชาวบ้าน. กรุงเทพฯ: หมอชาวบ้าน.
- สุลักษณ์ ศิวรักษ์. (2540). ไทยคดีศึกษากับองค์รวมแห่งความรู้ ปาฐกถาเสมอ พริ้งพวงแก้ว ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์.
- สุวิทย์ วิบุลย์ผลประเสริฐ. (2540). ประชาสังคมกับการพัฒนาสุขภาพ: บทวิเคราะห์ทางวิชาการ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข.
- สุวิทย์ วิบุลย์ผลประเสริฐ, และ โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์. (2529). การแพทย์แผนไทย ภูมิปัญญาแห่งการพึ่งตนเอง. กรุงเทพฯ: หมอชาวบ้าน.
- สุวิทย์ วิบุลย์ผลประเสริฐ และคณะ. (2547). ภูมิปัญญาไท สุขภาพวิถีไท. กรุงเทพฯ: อูษาการพิมพ์.
- _____. (2551). การพัฒนากำลังคน ภูมิปัญญาไท สุขภาพวิถีไท. กรุงเทพฯ: องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- สุวิไล เปรมศรีรัตน์. (2547). แผนที่ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในประเทศไทย (Ethnolinguistic Mapping of Thailand). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ คุรุสภา.
- เสาวภา พรศิริพงษ์, พรทิพย์ อุดมรัตน์, เพ็ญภา ทรัพย์เจริญ และมุขิดา เสถียรวัฒน์ชัย. (2539). สถานภาพและทิศทางการวิจัยแพทย์แผนไทย. กรุงเทพฯ: องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

เสาวนีย์ กุลสมบุรณ์ และรุจิราภ อรรถสิทธิ์. (2550). *สถานภาพและทิศทางการวิจัยภูมิปัญญาพื้นบ้านด้านสุขภาพ*. กรุงเทพฯ: องค์การส่งเสริมการค้าต่างประเทศ.

เสียวจวง แซ่หลี่. (2555, 4 มกราคม). สัมภาษณ์.

เสียวเหมย์ แซ่หลี่. (2555, 17 เมษายน). สัมภาษณ์.

สำนักกฎหมายเพื่อการพิทักษ์สิทธิเด็ก. (2555). *ไร้รัฐ ไร้สถานะ ไร้สัญชาติ*. เข้าถึงได้จาก

http://www.tobethai.org/autopage/show_page.php?t=36&s_id=16&d_id=16&page=1

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. (2553). *หมอเมือง*. เข้าถึงได้จาก http://elibrary.trf.or.th/search_basic.asp.

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2553). *คนไร้สถานะเสียสิทธิ์รักษาฟรี*.

เข้าถึงได้จาก http://www.thaihealth.or.th/healthcontent/special_report/14765

สำนักงานคณะกรรมการสาธารณสุขมูลฐาน. (2530). *สมุนไพรในงานสาธารณสุขมูลฐานสำหรับบุคลากรสาธารณสุข*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข.

_____. (2531). *การปลูกและการดูแลพืชสมุนไพร*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2548). *กรอบยุทธศาสตร์*

การเตรียมความพร้อมสังคมไทยสู่สังคมผู้สูงอายุ. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

สำนักงานพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารสุขภาพ. (2551). *ค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพ*. เข้าถึงได้จาก

www.hiso.or.th/hiso/picture/reportHealth/.../thai2009_6.pdf

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2551). *สรุปผลที่สำคัญ การสำรวจประชากรสูงอายุในประเทศไทย 2550*. กรุงเทพฯ: สำนักสถิติพยากรณ์ สำนักงานสถิติแห่งชาติ.

สำนักงานส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ. (2550). *พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546*. กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (2553). *สรุปสาระสำคัญของมติคณะรัฐมนตรี 23 มีนาคม 2553*.

เข้าถึงได้จาก http://www.cabinet.thaigov.go.th/cc_main21.htm

สำนักประชาสัมพันธ์เขต 3 เชียงใหม่. (2550). *วิทยาลัยการแพทย์ มรช.เปิดคลินิกแพทย์แผนไทย*.

เข้าถึงได้จาก <http://tv11.prdnorth.in.th/ct/news/viewnews.php?ID=070711152202>

_____. (2555). *หลายหน่วยสนธิกำลัง เข้าทำลายไร่ฝิ่น พื้นที่ชายแดน*. เข้าถึงได้จาก

<http://region3.prd.go.th/ct/news/showprint.php?ID=121215153329>

สำนักส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ. (2547).

ผู้สูงอายุ: ขุมทรัพย์ทางปัญญา. กรุงเทพฯ: กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.

สำนักหอสมุดแห่งชาติ. (2553). เข้าถึงได้จาก <http://www.nlt.go.th/>

แสวง มาละแซม. (2552). คนยอง: ดำเนิน การเดินทางและสร้างบ้านแบ่งเมือง. เชียงใหม่:

จริยธรรมกิจการพิมพ์.

หน่วยจัดการต้นน้ำห้วยฮุน. (2554). ลักษณะกายภาพลุ่มน้ำ. เข้าถึงได้จาก [http://www.fca16.com/](http://www.fca16.com/newblog/blog.php?id=maefang9)

newblog/blog.php?id=maefang9

หมอพื้นบ้าน ข. (2556, 26 กันยายน). สัมภาษณ์.

หมอพื้นบ้าน ค. (2556, 24 กันยายน). สัมภาษณ์.

หมอพื้นบ้าน ง. (2556, 26 กันยายน). สัมภาษณ์.

หมอพื้นบ้าน จ. (2556, 20 กันยายน). สัมภาษณ์.

หมอพื้นบ้าน ฉ. (2556, 24 กันยายน). สัมภาษณ์.

หมอพื้นบ้าน ช. (2556, 24 กันยายน). สัมภาษณ์.

หมอไพร. (2550). ชีวิตสมดุคแบบแพทย์แผนจีน. กรุงเทพฯ: ปาเจรา.

หมออนามัย ก (นามสมมุติ). (2556 , 25 มีนาคม). สัมภาษณ์.

_____. (2556 , 10 กุมภาพันธ์). สัมภาษณ์.

หม่าเจ้อหลิน. (2555, 14 กุมภาพันธ์). สัมภาษณ์.

หม่าซู่หลิน (นามสมมุติ). (2555, 6 กรกฎาคม). สัมภาษณ์.

หยาง จิงหมิง. (2554, 23 กันยายน). สัมภาษณ์.

หยาง เวิน ชิง. (2555, 4 มกราคม). สัมภาษณ์.

หยาง จิงฮวา. (2554, 3 ธันวาคม). สัมภาษณ์.

หยาง หน่ายไฉ. (2555, 11 พฤศจิกายน). สัมภาษณ์.

หลิว กวงชู่ยม และหลิว เซ้าหลิน. (2532). ลูกน้อยสุขภาพดีด้วยวิธีพื้นบ้านจีน. กรุงเทพฯ:

หยินหยาง.

หลิว กุ้ยหมิง. (2555, 22 เมษายน). สัมภาษณ์.

หลิว ชิงว่ง. (2555, 13 กุมภาพันธ์). สัมภาษณ์.

หลิว เหล่าว่ง. (2555, 14 มีนาคม). สัมภาษณ์.

_____. (2555, 17 เมษายน). สัมภาษณ์.

_____. (2555, 23 กุมภาพันธ์). สัมภาษณ์.

หลิวเหล่าวัง. (2554, 3 ธันวาคม). สัมภาษณ์.

_____. (2555, 11 พฤศจิกายน). สัมภาษณ์.

_____. (2556, 13 พฤษภาคม). สัมภาษณ์.

หลี่ กั้วต้ง. (2552). *ภูมิชีวิตกับภูมิปัญญาตะวันออก ว่าด้วยการแพทย์และวัฒนธรรมจีน* (นลินรัตน์ ธรรมพุดพิงศ์, แปล). กรุงเทพฯ: ธรรมสภา.

หลี่ จิงฟาง นามสมมุติ. (2555, 13 พฤศจิกายน). สัมภาษณ์.

หลี่ต้าเว่ย. (2554, 24 กันยายน). สัมภาษณ์.

หลี่หลงฝู. (2554, 11 พฤศจิกายน). สัมภาษณ์.

_____. (2555, 10 กันยายน). สัมภาษณ์.

_____. (2555, 15 เมษายน). สัมภาษณ์.

เหล่าปา แซ่หลี่. (2555, 19 เมษายน). สัมภาษณ์.

เหลวินหยิง ฉ่ง. (2555, 17 เมษายน). สัมภาษณ์.

เหอ เซา เม้ง. (2555, 10 มีนาคม). สัมภาษณ์.

เหอ ถึง ชง. (2555, 2 กุมภาพันธ์). สัมภาษณ์.

โหลชูฮว่า. (2554, 23 กันยายน). สัมภาษณ์.

อดิน รพีพัฒน์. (2536). *คู่มือการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่องานพัฒนา*. ขอนแก่น: สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อดุลย์ รัตนมโนเกษม. (2548). *รากเหง้าผ้าจีน*. กรุงเทพฯ: แม็โปสพ.

อธิคม สวัสดิญาณ. (2541). *คู่มือฝึกหัดชุมชนก่ง ะลอกความแก่แบบเต้า*. กรุงเทพฯ: ชุนเขา.

อภิญา ตันทวีวงศ์. (2552). *แนะนำหลักคิดและแนวปฏิบัติ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล*

โรงพยาบาล “สายพันธุ์ใหม่” ความสุขใกล้บ้าน. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ.

อมร นนทสุต. (ม.ป.ป.). *วิวัฒนาการของแนวคิดและทฤษฎีการพัฒนาสุขภาพภาคประชาชน*.

เข้าถึงได้จาก www.thaiphc.net/downloadGuide/phc_revolution.doc.

อมรา พงศาพิชญ์. (2541). *วัฒนธรรม ศาสนา และชาติพันธุ์ วิเคราะห์สังคมแนวมานุษยวิทยา*.

กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อรวรรณ พุ่มพวง. (2551). *การเข้าถึงบริการสุขภาพของผู้สูงอายุในเขตชุมชนเทศบาลนครเชียงใหม่*.

การศึกษาค้นคว้าอิสระพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการพยาบาลชุมชน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- อรศิริ ปาณินท์. (2440). การศึกษาหมู่บ้าน บ้าน และเทคโนโลยีการก่อสร้างของหมู่บ้านจีนฮ่อ
จังหวัดแม่ฮ่องสอน. นครปฐม: สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อรสา คิสสาพร. (2551). การพัฒนาพืชสมุนไพรจีนในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สำนักส่งเสริม
และจัดการสินค้าเกษตรกรรมส่งเสริมการเกษตร
- อสม. 1. (2556, 11 พฤษภาคม). สัมภาษณ์.
- อสม. 3. (2556, 13 พฤษภาคม). สัมภาษณ์
- อเล็กซ์, ว. (2553). เข้มทิศสุขภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ชูณหวัด.
- อังคณา อินต๊ะ. (2551). พฤกษศาสตร์พื้นบ้านและ ความหลากหลายของพืชเกษตรของชุมชนไทลื้อ
และอาข่าในภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยและเขตปกครองตนเองสิบสองปันนา
ประเทศจีน. คุยฉินนิพนธ์วิทยาศาสตร์คุยฉินบัณฑิต. สาขาความหลากหลายทางชีวภาพ
และชีววิทยาชาติพันธุ์, บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อา คละ. (2555, 22 พฤษภาคม). สัมภาษณ์.
- อากงหยาง (นามสมมุติ). (2555, 12 กันยายน). สัมภาษณ์.
- อาจื่อ. (2556, 13 พฤษภาคม). สัมภาษณ์.
- อาฉ่าง (2556, 13 พฤษภาคม). สัมภาษณ์.
- อาซังตี้ (2556, 13 พฤษภาคม). สัมภาษณ์.
- อานันท์ กาญจนพันธุ์. (2543). ความคิดทางประวัติศาสตร์และศาสตร์ของวิธีคิด: รวมบทความทาง
ประวัติศาสตร์. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- _____. (2544). วิธีคิดเชิงซ้อนในการวิจัยชุมชน: พลวัตและศักยภาพของชุมชนในการพัฒนา.
กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- _____. (2546). ความเชื่อมโยงของระบบหมอพื้นบ้าน ใน กระบวนการทัศน์การแพทย์พื้นบ้านไทย.
กลุ่มงานการแพทย์พื้นบ้านไทย กรมพัฒนาการแพทย์. กรุงเทพฯ: องค์การสงเคราะห์
ทหารผ่านศึก.
- อานันท์ กาญจนพันธุ์. (2548). ทฤษฎีและวิธีวิทยาของการวิจัยข้ามวัฒนธรรม: การทะลุกรอบและ
กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- อาม่าหลี่. (2555 , 12 พฤศจิกายน 2554). สัมภาษณ์.
- อาลิ แซ่หว่าง. (2555, 17 เมษายน). สัมภาษณ์.
- อินทร์สาร เข้มแสง. (2551). ประวัติเมืองฝาง อำเภอฝาง-แม่อาว-ไชยปราการ. เชียงใหม่: ม.ป.พ..
- อุ้มคนนอกทะเลเบียน รพ.ชายแดนเคียง! 15 กุมภาพันธ์ 2553. (2553). เข้าถึงได้จาก

- อุ๋ อาซง. (2554. 26 กันยายน). สัมภาษณ์.
- อุไร จิรมงคลการ. (2547). *ผักพื้นบ้าน 1*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์เอนด์พัลลิ่ง.
- อุไรวรรณ โพธิ์พนม. (2545). *ผลของการร่ำรวยจีนซึ่งก่อระดับน้ำตาลเกาะเม็ดเลือดแดงในผู้ป่วยเบาหวาน*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาพยาบาลศาสตรและสัตยศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อุ๋ จิง. (2552). *เงินทองเจ้งเย่า : ยอดกุศโลบายจีน*. (อิทธิม สวัสดิญาณ. เรียบเรียง) (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: เต้าประยุกต์.
- เอกชัย ปัญญาวัฒนากุล. (2547). *ภูมิปัญญาแพทย์พื้นบ้านในการดูแลสุขภาพ ใน รวบรวมความวิชาการการแพทย์พื้นบ้านไทย*. กรุงเทพฯ: กลุ่มงานการแพทย์พื้นบ้านไทย กรมพัฒนาการแพทย์.
- เอกชัย ปิ่นแก้ว. (2548) *การเมืองเรื่อง สัญชาติไทย: ความคลุมเครือของพรมแดน แห่งรัฐและพรมแดนแห่งสิทธิมนุษยชน: กรณีปัญหาสัญชาติ ของชาว อ.แม่ฮ้อย จ.เชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต, สาขามานุษยวิทยา, คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เอกวิทย์ ณ ถลาง. (2540). *ภูมิปัญญาชาวบ้านสี่ภูมิภาค: วิถีชีวิตและกระบวนการเรียนรู้ของชาวบ้านไทย*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- แอ็ดดิกซ์, ยอร์จ เอ. (2531). *บันทึกประวัติชีวิตบุคคล เครื่องมือการวิจัยเชิงคุณภาพ*. (อรทัย อาจอ้า. แปล). นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- Anderson, M. R., Lanny, S., & Victor, W. S. (2005). *What is Social Medicine?* Access 7-9-2005. Retrieved from <http://www.monthlyreview.org/0105anderson.htm>
- Byron, J. G. (1977). The heart of what's the matter: the semantics of illness in iran culture. *Medicine and Psychiatry*, 1, 25-28.
- Chang, W. C. (1999) *Beyond the Military: The Complex Migration and Resettlement of the KMT Yunnanese Chinese in Northern Thailand*. Doctorial dissertation, Catholic University of Leuven Belgium.
- Charmaz, K. (2006). *Constructing Grounded Theory: A Practical Guide Through Qualitative Analysis*. London: Sage.
- Clifford, G. (1973). *The Interpretation of Cultures*. New York: Basic Book.
- Creswell, J. W. (2009). *Research Design: Qualitative, Quantitative, and mixed methods. Approach*. (3nd ed.) Thousand Oaks, California: Sage Publications.

- Harter, L. M., Japp, P. M., & Beck, C. S. (2005). *Narratives, Health, and Healing Communication theory research and Practice*. Retrieved form <http://books.google.co.th/books?id=QrITm99YLRYC&pg...005>.
- Jacqueline, S. P. (2006). *What You Can't See is Medicine Naxi Culture Through American Eyes*. Yunnan: The Nationalities Publishing House of Yunnan.
- JICA . (2007). *Facing up to the problems of population aging in developing countries: New Perspective for cooperation*. Japanese Institute for International Cooperation, JICA. Retrieved form <http://www.jica.go.jp/english/resources/publications/study/topic/aging>.
- Kleinman, A. (1984). *Indigenous systems of Healing : question for professional popular and folk care on Alternative Medicines*. Retrieved form <http://books.google.co.th/books?id=0YAOAAAQAAJ&pg=PA138&lpg=PA138&dq=Kleinman,+A...>
- Kleinman, A. (1988). *The Illness Narratives : Suffering, Healing, and The Human Condition*. New York: Basic Books.
- Mehl-Madrone, L. (2007). *Narrative Medicine: the use of history and story in the healing process*. Rochester, Vermont: InnerTraditions. Bear and Company.
- Liew-Herres, F. M .(2008). *Lan Na in Chinese historiography: Sino-Tai Relation as reflected and Ming sources (13th -17th centuries.)*. Bangkok: Institute of Asian Studies Chulalongkorn University.
- Mason, M. (2010). *Sample Size and Saturation in PhD Studies Using Qualitative Interviews*. Retrieved form <http://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:0114-fqs100387>.
- Milton. T. (2002). *Social Medicine " Encyclopedia of Public Health*. 2002: *Encyclopedia.com*. Retrieved form <http://www.encyclopedia.com/doc/1G23404000797.html>.
- Morse, J. M. (1994). Designing funded qualitative research. In Norman K. Denzin & Yvonna S. Lincoln (Eds.), *Handbook of qualitative research* (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Nielsen, A.(1995). *Gua Sha: Traditional Technique for Modern Practice*. Churchill Livingstone: Edinburgh and New York.
- Poonam, B. (1987). *State and Indigenous Medicine in Nineteenth-Twentieth Century Bengal:1800-1947 India*. Doctorial Dissertation, University of Edinburgh. United Kindom.

- Qin, Yi Hui. (2009). *The Tragic History of the KMT Troops in the Golden Triangle, 1950-1981* (Jinsanjiao guojun xieleishi 1950-1981 金三角國軍血淚史 1950-1981). Taipei: Academia Sinica and Lianjing Press.
- Rosen, G. (1974). *From Medical Police to Social Medicine; Essays on the History of Health Care*. New York: Science History Publications.
- Rudolf, V. (1992). *Social Medicine Portal*. Retrieved from <http://www.socialmedicine.org/students.html>.
- Redorbit. (2010). *H1N1 Still A Pandemic, Says WHO*. Retrieved from http://www.redorbit.com/news/health/1893907/h1n1_still_a_pandemic_says_who/
- Salatid Sakulkoo. (2009). *Volunteering as Active Aging: A Study of Elderly Thais Who Are Member of the Brain Bank*. Doctorial dissertation, Faculty of Education, Human Resource Development Center, Burapha University.
- Sitthikriengkrai, M. (2007). *Suffering, Healing, and The Contestation of Power and Knowledge: A Case of Lead Contamination in Klity Lang Village Kanchanaburi Province*. Doctorial dissertation, Faculty of Graduate Studies, Mahidol University.
- So Young Suh. (2006). *Korean Medicine between Local and the Universal: 1600-1945*. Doctorial dissertation, Department of History, University of California, Los Angeles.
- Wikipedia. (2013) *GlaxoSmithKline*. Retrieved from <http://cn.wikipedia.org/wiki/GlaxoSmithKline>
- World Health Organization .(2002). *WHO Traditional Medicine Strategy 2002–2005*. Geneva: World Health Organization, (WHO/EDM/TRM/2002.1)
- _____. (2010). *Definition of an older or elderly person*. Retrieved from <http://www.who.int/healthinfo/survey/ageingdefnolder/en/print.html>.
- Yoddumnern-Attig, B. et al. (2009). *A Social Approach to Community Health Promotion Interventions among Cross-border, Upland Communities in Kanchanaburi Province, Thailand*. Nakorn Pathom: ZENO Publishing.
- Yuan Ming Xiang .et al. (1994). *The Studies of the Currency of the Southern Silk Road*. Sichuan: Sichuan People's Publishing House.

互动百科. (2012). “*悬棺葬*”. Retrieved from www.baike.com/wiki/悬棺葬

云南网. (2009). 彝族传统节日火把节的来历和风俗. Retrieved from http://chuxiong.yunnan.cn/html/2009-01/23/content_1183703.htm